

lesudvalget det Aar. Det næste Aar var Stillingen den, at en politisk og personlig-økonomisk Katastrofe nærmede sig, saa at det — hvad man ikke kunde se den Gang, men kan se nu — var nødvendigt for Justitsministeren med en vis Eclat at føre noget igennem, helst af saa stor og indgribende Karakter som muligt, og saa kom da den Albertiske Retsreform til Verden, vel ikke berøvet alle sine Gøder, men berøvet Adskillelsen mellem Administration og Domsmyndighed og berøvet Anklageprocessen og i øvrigt beklippet paa forskellige Omraader. Da denne Katastrofe var overstaaet, havde det sikkert været det rigtige Øjeblik til at bringe hele Loven tilbage til den Skikkelse, den oprindelig havde faaet her i Folketinget. Vel erkendes det, at Loven i den Skikkelse vilde medføre store Bekostninger for Landet og medføre stor Ulejlighed for Landets Borgere og Landets Embedsmænd, men den vilde tillige byde alle de Gøder, som overhovedet en moderne Retsordning kan byde Samfundet og dets Borgere. Da var Lejligheden der, og jeg gjorde, hvad jeg kunde, for at faa Lejligheden benyttet; men jeg maa sige med Sorg, jeg manglede den Assistance dertil fra forskellige Sider, som maatte være nødvendig.

Vi har Gang paa Gang haft at gøre med den Albertiske Retsreform siden den Gang, og det er atter den, der nu foreligger. Naar den nu foreligger til Gennemførelse saaledes, at der i Gennemførelseslovsforslaget endog er sat en bestemt Dag, inden hvilken den senest skal være traadt i aktiv Kraft, mener jeg, at nu er det sidste Gang, Folketinget har Lejlighed til at udtale sig om denne store Sag. Er den først traadt i aktiv Kraft, vil den Vej til Ændringer i dette store Procesarbejde, der er anvist ved det i § 1000 fastsatte Udvalg, ikke kunne tænkes at føre til noget i en overskuelig Aarrække. Efter det Kendskab, jeg har til de politiske Forsamlinger her i Danmark og særlig til dette høje Ting, tror jeg ikke, noget Arbejde i den Retning med Udsigt til et heldigt Resultat vil kunne tages op i dette Ting i en uoverskuelig Aarrække. Men endnu har vi Tid til at bringe Manglerne ud af Loven, til at bringe Loven paa Fode og gøre den til en god Lov. Vi skal jo dog alle leve under den, vi skal alle virke under den, alle til Dels lide under den og alle nyde Beskyttelse under den. Lad os saa bringe den i en saadan Stand, at vi kan sige: Nu er denne Lov i saa god og

betryggende en Stand, som vi formaar at bringe den. Der er Tid nok til at gøre det. Da der er nævnt 1916 som yderste Termin for dens Ikrafttræden, er der Tid nok til at bringe den i god Orden igen. Det er særlig Anklageprincippet, jeg tænker paa.

Jeg skal ikke omtale de Mangler, der i øvrigt findes ved den vedtagne Retsreform, ikke heller udtale mig om de Fortrin og de store Fremskridt, den indeholder. Det er ikke lykkedes at pille alt godt ud af den, og navnlig er der et Punkt, hvor den i Kriminalprocessen yder store Fordele, nemlig ved dens udvidede Adgang til Defension. Men for mig er det om at gøre, at Dommeren ikke vedblivende kan sidde og udøve den Inkvisitionsproces, hvorpaa vort nuværende Retssystem er bygget, og som er forkastet af alle, teoretisk set, og som af alle praktiske Jurister, der har haft med Kriminaljustitsen at gøre, undtagen netop Dommerne, ogsaa er desavoueret. Det er Anklageprincippet, vi maa have ind i Loven, og det kan vi sikkert faa, hvis vi alle vil hjælpe til med god Villie. Hertil vil jeg erklære mig rede. Hvor findes den Mand i denne Sal eller udenfor denne Sal, som vil staa frem og sige, at han ikke ønsker Anklageprincippet indført i Loven? Han findes ikke i denne Sal hverken i Højre, Venstre, Socialdemokrati eller blandt de Radikale eller nogetsteds. Hvor er den Justitsminister — han findes heller ikke i denne Sal —, som vil sige, at han ikke ønsker Anklageprincippet gennemført? Lad os da hjælpes ad til at gennemføre det!

Det bedste, vi kan gøre, er at faa Retsreformen gjort saa god, at vi alle kan gaa til den uden Mistanke og uden Følelse af Forhaandsforurettelse. Jeg tvivler ikke paa, at naar denne Sag kommer til Udvalget, vil vi hos den højtærede Justitsminister møde et lydhørt Øre for Gennemførelse af Anklageprincippet. Hvordan det vil gaa med Adskillelsen af Domsmagt og Administration, ved jeg ikke — jeg vilde selvfølgelig ønske, vi kunde faa Adskillelsen gennemført med det samme for at bringe alt i Orden —, men hvad Anklageprincippet angaar, tvivler jeg ikke om, at der oppe i Justitsministeriet ligger et fuldt udarbejdet Forslag, hvorefter dette Princip enten ved en samlet Anklagemyndighed eller ved flere Amsanklagere, eller hvordan det nu tænkes indrettet, vil kunne føres ind i den nuværende Retsreform uden større Ulejlighed. Er et saadant Forslag ikke udarbejdet, er der i hvert Fald en